כיון דלא איתגר • שלא טער הולד עדיין בגופה שהרי אין סופה לפרוש ממנה: **פירשה** מהו• פרש שלה שבתוכה מי הוי גלגלין, כיון דלא מקיימת בדלא אכלה מותת היא ולא הוי גלגלין ותגב שמשאל עובר במעי אשה בנקבה שאל עמי בפירשה וה"ל בזכר:

עורו מהו שיעשה גלגלין, כיון וגיעו מהו שיעשה גלגלין:

בל הני דקאמר הוי גלגלין • פרש וגיעו וכיון כו' היכי משכחת לה:

דאשקייה מי דקלין • דאמרי' בפ' שמונה שרצים (שבת קי:) מאי מי דקלים תרי דקלי אילכא במתא מחסיא ונפיק מעיינא דמיא מביייהו כמא קמא מרפי ואידך משלשל, ואידך מי היכי דעייל הכי נפיק מלגלג את הגוף ומנקה את הגוף ביותר ובכך העביר הפרש וכיון וגיעו: **וסביא** נשא • פי' רש"י להשיר הטער ושלקו במי מערבית תחלה קודם שסכו בנשא להשיר שער הראש ושער הגוף ע"י שסכו נשא נשרו (הטער) עקרי הטערות דאי סכו מעיקרא בנשא אלכתי שרשי הטער הטעבירים דרך הטער לבשר לא היו עוד טערים א) מן הנשא משום דטער תלתולי מתחלתא ומתובר לבשר הראש שתחת הטער כדאמרינן בפרק הטער והרוקב (חולין קיט:) וגרלאה דלא סברא הך סוגיא הא דאמר לעיל שערו הטומד ליגזז מהו משמע דאותו שאינו טומד ליגזז לא הוי גלגלין ומשמע ס"ל כרבה דאמר גזז שערו הוי גלגלין ולא גזז תיבעי ליה בין שטומד ליגזז ובין שאינו טומד ליגזז ועלה קאי: **מת** שמתו אין לו רקב • דוקא דקבות גמירי ולא עפרורים דטמיא:

כברייתו בעינן • כלומר שירקב כמו שהיה שלא נשתנה מברייתו: **מת** שמסר אין לו רקבון • ב) שנקבה מסר: **ולא** חפוסה • לקמן בפ' ג) [הכהנים] (דף מה:) המולח מת בדרך כדרכו טעון עם חפוסתו ודרים לה מקרא ומפרש ליה שטעון כל עפר התיתות ושלשה אצבעות מקרקע בתולה: **ולא** שכונת קברות • לקמן בפרק בתרא (דף מד:) אמרינן מלא שלשה מתים אם יש בין זה לזה מאלבע עד שמנה אמות הרי זה שכונת קברות וכדרך הימנו ולהלן כי יש לחוש שמא יש שם בית הקברות ואם שלמים ואחד חסר אין זה שכונת קברות ואיך עיון למה, אם טעם שכונת קברות משום חשש דדילמא היה שם בית הקברות אף כי אחד חסר עמי ביחוש, ואם הוא הלכה למשה מסיני מותר: **מיתיבי** לא אם אמרת במת כו' • אמרת במת יש לו רקב כשהוא שלם ולא כשהוא חסר: **ושוס מי אין לו רקב** • דאי אירקיב טוליה ה"ל מת ולא הי אירקיב חד אחר שהמת י"ל במת אין לו תורת רקב בחי לא כ"ש: **בני** ז) **הרקיב** • חד אחר כשהוא חי בין שמטפל עמו בין שאינו מטפל ולאחר"כ חזר והרקיב טלו מהו: **כי מטמא סיכא דהרקיב כולו כשהוא מת** • והאי כשהוא חי הרקיב מקצתו ואין לו תורת רקב: **או דלמא הא מיית** • והרקיב כולו כשהוא מת דמי: **הא מת** • לאחר כך יש לו רקב ח) (שאינו"ג הרקיב במקצת כשהוא חי: **מי קפני הא מת** • לאחר"כ אינו"ג הרקיב מחיים דיש לו רקב, לא, הכי קאמר ס) דשוס מת יש לו רקב שוס חי אין לו רקב: **בני רבא נמלה שחסרה** • כל שהו ואכלה מהו שיטור נמלה שלימה גמירי י) לה דכי אכיל חייב ואילו היכא דחסרה הוי פטור או דלמא בריה גמירי לה דכי אכיל בריה מיחייבו חסרה נמי חייב דהאיכא בריה ואמרינן רובו כטלו: אמר

נמלה שחסרה מהו • דאמר בפ' אלו הן הלוקין (מכות יג:) האוכל נמלה חייב בכל שהוא אע"פ שאין בה כזית ומיבעיא ליה אם בריה אעפ"י שאין בה (כעדשה) [כזית] וכן לענין שרצאת נמי ומיבעי ליה אם נקצצו רגליה שעדיין יכולה לחיות אי. שם בריה עליה מי אמרי' שיעורה נמדר בריה שלימה עומדת עדיין בהקיש שיעור כעדשה וכמו שאם חסר משיעור עדשה כל שהוא פטור בריה נמי בעי' שתהא שלימה או דלמא בריה גמירי הא איכא בין שיכולה לחיות. ת"ש

מי אמרינן שיעורא גמירי • כלומר שלימה בבריה והא חסרה לא דלמא בריה גמירי לה דכי אכיל ובעדין לחיות:

ת"ש

ג) שכבת זרע במעי אשה מהו מי אמרי' כיון דלא איתצר כי גופה דמי או דלמא כיון דמעלמא קאתי לא רב פפא פירשה מהו כיון דלא מקיימא בדלא אכלה חיותא הוא או דלמא הא גמי מעלמא אתי רב ארא בריה דרב איקא עורו מהו רב הונא בר מנות כיהו וגיעומהו, א"ל רב שמואל בר ארא לרב פפא ואי ס"ד כל הני דקאמר הוי גלגלין, רקב דמטמא היכי משכחת לה? דאשקייה מי דקלים, וסביא נשא ושלקו במי מערבא. אמר אביי "נקטינן מת שטתו אין לו רקב אבעיא לה טתנו וחזר והרקיב מהו: מידי הוא טעמא אלא דאיכא בשר וגידים ועצמות והאיכא אן דלמא כברייתו בעינן ולא כא: *תני עולא בר חנינא מת שהסר אין לו רקב יולא חפוסה ולא שכונת קברות מיתיבי ולא אם אמרת במת יש לו רוב ורובע, או מלא תרווד רקב תאמר בחי שאין לו לא רוב, ולא רובע, ולא מלא תרווד רקב היכי דמי? דארקיב חד אבר, דבוותיה גבי מת אפי' חד אבר, אבר אחר רקב, מי קתני (הא מת) הא קמ"ל שום מת יש לו רקב שום חי אין לו רקב בעי רבא הרקיב בשהוא חי וחזר ומת מהו: כי גמירי רקב, דארקיב בשהוא מת אן דלמא השתא מיהא הא מיית? ת"ש ולא אם אמרת במת יש לו רוב ורובע ומלא תרווד רקב תאמר בחי בו טעמא משום חי הא מת יש לו רקב מי קתני הא מת, הא קא משמע לן דשום מת יש לו רקב שום חי אין לו רקב בעי רבא נמלה שהסרה מהו: שיעורא גמירי לה והא חסר אן בריה גמירי לה והאיכא אמר

ד) שכבת זרע במעי אשה מהו • כגון שמתה (ה)(שהיתה) בת בנים דסתם אשה בת בנים לית לה שכבת זרע במעיה לא שכבעלה סמוך למיתתה: **מפי מי אמרינן כיון** • דאכתי בשעת מיתתה לא עטר עובר כי גופה הוא ולא הוי גלגלין לא דלמא ס"ל מעלמא אתי לה והוי גלגלין ובאשה לטולם אין רקב עד דהויא בתולה לא זקנה דלאו בת בנים: **פירשה** • פרש שבתוך הגוף דהייט ריטי מי נעשה ג) גלגלין מי אמרינן כיון דלא מקיימה בחייה לא לא אכלה חיותא גמי דידה הוי וכגופה דמי ולא הוי גלגלין וה"ה לפרש דאם אלא אידי דקאי במילי דאשה מסיק לה גמי להא על שם אשה: **בני לב אמא בריה דרב איקא עורו מהו** • לוק היולא לא לאדם עלא ⊕ ע"י עוריה אלא כיון שמערערו לתוך פיו וגרוט יולא מי הוי ליה גלגלין ואיתא ג) דמפרש עורו עור האדם ← ממש: **ליהו וגיעו** • אין יולא אלא ⊕ ע"י הדחק: **היכי משכחת לה** • דליכא ליה פירשה קודם שמת: **כגון דאשקייה מי דקלים** • כדמפ' במס' שבת בפ' שמונה שרצים (דף קי:) מאי מי דקלים תרי דיקלי אילכא במערבא ונפיק מעיינא דמיא מביייהו כמא קמא מרפי ואידך משלשל, ואידך מי היכי דעייל הכי נפיק ומשקרא מסמנו ג' עשרים ובוה העביר הפרשו כיהו וגיעו וסביא נשא' סם שהעביר השער ושלקה נמי במי מערבריה להעביר עורו: מת שמתו אין לו רקב דעפר רקבון נמירי ולא עפר חיותא ולא חפוסה לקמן בפ"ב מס' לה דהמפנה הבת מקברו צריך ליטול תפוסתו עמו ג' אצבעות מקרקע בתולה סביב הבת: ולא שכונת קברות לקמ' פ' בתרא פפרש מצא ג' מתים אם יש בין זה לזה מד' אמות תדר [כ'] ה"ג שכונת קברות ובדרך סמנו ולהלן כ' אמה כי יש לחוש שמא היה שם בית הקברות ואם מצא ב' מתים שלימים וא' חסר אין זה שכונת הקברות וא"צ לברוק • ויראה שכל אלו הדברים הלכה למשה מסיני הם: לא אם (גמרה) [אמרת] במת הכו' בפסכת עדיות תני לה חיליני בבוית בשר הנורש מאבר מן החי אם מפסא הבא ללמדינו שמפסא מבשר הנורש מאבר מן חסת • ומתיב לא אם אמרת במת שיש לו רוב שרוב בניגו או רוב מגינו מפסא באהל וכן רובע קב עצמות ומלא תרווד רקב סה שאין כן בחי: היכי דמי דאין לו רקב לזה דארקב חד אבר דבוותיה גבי מת אמאי' הרקיב חד אבר אחר ליה רקב ומשני מי קתני הא מת [הא] קמ"ל שום מת יש לו רקב שלא חסר מסנו יש לו רקב • אבל שום חי אין לו [רקב] מעמא משום דחד הא מת יש לו רקב אמאי' אחא אבר שהרקיב בחייו מפסא במחצי שום מת יש לו רקב כשהרקיב אחרי מהו' שום חי אין לו רקב דאם הרקיב בחייו אמאי' אחרי מהו' מחזר בני רבה נמלה שחסרה מהו דאמר פ' אלו הן הלוקין האוכל נמלה כל שהוא חייב אעפ"י שאין בה (כעדשה) [כזית] וכן לענין שרצאת נמי ומיבעי ליה אם נקצצו רגליה שעדיין יכולה לחיות אי. שם בריה עליה מי אמרי' שיעורה נמדר בריה שלימה עומדת עדיין בהקיש שיעור כעדשה וכמו שאם חסר משיעור עדשה כל שהוא פטור בריה נמי בעי' שתהא שלימה או דלמא בריה גמירי הא איכא בין שיכולה לחיות. ת"ש

ה) נמלה דל"ל כיון דלא איתגר • שלא טער עדיין כעובר ואין סופו לנפלה וכ"ה מתוס':

ו) ל"ל שנקבי • ב) אלו הן הלוקין האוכל נמלה כל שהוא חייב אעפ"י שאין בה כזית ומיבעי ליה אם נקצצו רגליה שעדיין יכולה לחיות אי. שם בריה עליה מי אמרי' שיעורה נמדר בריה שלימה עומדת עדיין בהקיש שיעור כעדשה וכמו שאם חסר משיעור עדשה כל שהוא פטור בריה נמי בעי' שתהא שלימה או דלמא בריה גמירי הא איכא בין שיכולה לחיות. ת"ש

ז) אמר מר מי אמרי' כיון דלא איתצר עדיין פ"ז מ"ג

נוסחת הריב"ן

ג) (שכבת זרע כו') לא (ד) (שכבת זרע כו') לא ד"ה ולא הם בת בנים) ד"ה ולא הם בת בנים • ד"ה ולא הם בת בנים • ד"ה ולא הם בת בנים •